

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetheti minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó-hivatalához címzendő levelekben. Ára évenként 3, félévire 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentgyörgyház utcájában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

(HARMADIK ÉVI FOLYAM)

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 4 pkrért közlésért; folytonos hirdetésekért illő pcr elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Központjában, STEIN könyvkereskedésben.

OSZTÁLYOS TAGOSÍTÁS.

II.

Kötelességemnek tartom még csekély nézetemmel előadni arról, hol és mi módon lehetne az új s tagosított birtokot, a helyviszonyokból kifolyólag mindenki megelégedésére és a statusgazdaság nagy előnyére kiosztani, a nélkül, hogy kezdeményezéssel járó nehézségek legkisebb vagyoni bukásunkat vonnák magok után.

Városaink határain, hol jelenleg három nemű gazdaság folytatatik, mondhatni, a legkevesebb haszonnal, t. i. a mesteremberek részéről inkább kedvtelésből napszámosokkal; a paraszt-gazdákérol ön és napszámos erővel; és végül a nagyobb birtokosoknál inkább részben. Úgy vélem, ha az első, a magok fentebb előadott módon kitudott értékarányos kis illetőségeket a város közelében kapván ki, abból több örömet és több hasznot élvezhetnének, s ha kertművelést folytatnának is, kevesebb napszámot lennének kénytelenek fölhasználni, jóllehet ez nagy mennyiségű trágyát igényel; de ezt itt úgy állati, mint műhelyi hulladékokban bőven megkaphatnák; a munkás kezeket pedig családok műhelyhez nem szorított tagjai és cselédségek könnyebben pótolhatnák, mint a távol eső mezei munkát. Ezek után következnek a 10, 20 holdas paraszt-gazdák négy osztályu váltóra kiosztott tagjak, és végül a nagyobb birtokosok 5, vagy — ha a gazdaság marhatartására, p. o. a biztos jövedelmet-adó tehénészetre, lenne irányozva — 6 tagu váltóra kiosztott birtokuk. A téjszükséglet újabb időbe igen nagy s folytonosan növekedik; okátán a mindennap növekedő faárban, vagy a városi népnek az idővel gazdálkodásában kell keresni, vagy a nagy cselédhár miatt, a cselédszám szállíthatasáért olyan ételek megkedveltetésében, melyek legkevesebb fáradsággal előállíthatók. Ezért, én azt hiszem, városi határainkon a tehénészet, mely könnyen eladható tejével, és jó ügyelet mellett munkájával, a belefektetett tőkét dusan kamatoztatná, a városi gazdaságok-

ban a speculáció egyik legfontosabb ágát tenné. Az előadott módon véghezvitt tagosítás, azt hiszem, mindenki jogosígyeivel öszveférő; mert a mit nyerne a kis-birtokos a közelségben, elvesztené a térfogatban; a mit nyerne a nagybirtokos a térfogatban, annyit vesztené a távolságban; azaz mit nyerne egyik az időben, elvesztené a térben, és megfordítva: tehát a birtokból jövedelmet-hajtó erő aránya nem változnék, de a könnyebb kezelhetőség által mindenkiben ugyanazon egyarányban hatványozódna. Végül még meg kell említenem, hogy az erdők, melyek külön művelésnek, s az újabb törvények szerint csak különös esetekben egyébre fordíthatók, valamint a szőlők, gyümölcsösök, és az olyan földek, melyek földolgozhatók, p. o. tégla-nak, edénynek, és eddig már arra fölhasználtattak, vagy ezután fölhasználtatni szándékoltnak, osztály alá birtokosaik belégyezése nélkül nem jöhetnek, egy a különböző bányák se.

Ezen itt előadott mód, hogy azon városokra, hol az ipar csak mellékes, és a gazdaság a fő keresetmód, nem érthető, az önként következék, mivel ezek a vidék sorozatába esnek. A vidéket pedig, annak fekvésénél fogva, három részre osztom. 1-ör. A Maros, Szamos, Küküllő s más nagyobb folyók parti, a Székelyföld, Mezőség és szilágysági menedékesebb határookra. 2-ör. Az előhavasokra, azaz az erdőhátú és más meredekebb fekvésű határookra; és 3-ör a felső-havas határookra. Az elsőben czélosan jelen viszonyainkkal, legjobban öszveférőnek vélném a 100 holdon felüli birtokokat, mint önállókat, a határ távolabbi, illetőleg kevésbé értékes részében, a fent említett classificatió alapján készült birtoksorozatban kimutatott rendben egy tagban kiosztatni; mitől csakis a föld igen szembetűnő különbfélesége engedhet némi kis eltérést: de az, hogy tán az osztály egy nem végbevitelű, hogy a kiosztott tagok mindegyike birtoklalt természetű rétei arányában részesüljen, a természetes kaszálókba a több tagbani kiosztást teljességgel nem indokolja eléggé,

azért is, mert nagyobb birtokoknál, azok egy tagban kikaphatásából eredő előnyök, a természetes rétek el nem vitatható előnyeit mindig tulszárnyalják, ezek hiányát, kivált ha azok eresek, vagy igen szárazak, a tágas birtokban tetszés szerént pótolhatni. — Különben is az előrebocsátott classificatióban a birtoklalt előnyök, azok birtokoszeve meghatározásába már egyszerű mint tényezők befolytak, következéské az azoknak az azt követő munkálatokra csak mellékes hatása lehet. A 100 holdon alóli, egész az 5 hold térfogatu birtokokig pedig azon okból, mivel véleményem szerint a marhatartásnak jelen körülményeink között egyik nevezetes föltétele az arányosított szabad-legelő, 3—400 (a körülmények szerint változtatható) holdas tömegekben, tekintettel a birtokok egyenmőségére, és azok térfogata egyenlőségére, úgy vélem kieszálhatónak, hogy a birtoknak $\frac{1}{4}$ -de azaz $42\frac{1}{2}$ — $57\frac{1}{2}$ hold folytonos legelőnek azon tömegbe eső területnek, mivelésre legalkalmatlanabb részén, mi jó combinatio mellett mindig az egésznek egyik szélére eshetik. A más $\frac{1}{4}$ -ed része pedig olyan formájú tagokban osztassék ki, hogy azokon egy egymással öszvehangzó 6 tagu váltó u. m.: $\frac{1}{4}$ rész természetes rét vagy luczernás, $\frac{1}{4}$ rész löher, $\frac{1}{4}$ rész árpa, zab, löherrel, $\frac{1}{4}$ rész kapás, $\frac{1}{4}$ rész ugar, ha tetszik értékesítve, az $\frac{1}{4}$ rész ösz hegyibe vetett löherrel létesíthető lehessen. Mi ha a tagok úgy vágatnának, hogy hosszuk szélességükhöz úgy állna, mint 6 az 1-hez, még mindig igen proportionált és könnyen kezelhető alakot nyernének.

Az előadott alapon kiosztott gazdaság egy harmada, még pedig az ugar-legelő értékesítve, egy akkora csapat marhának adná nék táplálékot, a mekkorát jelenleg arányos területen, hazánk egy helysége sem mutathat föl, s a mellett a takarmány-termelés tulnyomó lévén, nem fogna sok kézimunkát igényelni, hanem több marha-erőt, a mi nálunk mindig olcsóbb amannál; mert míg egy kézi-napszám közép-ára 20—24 kr p., addig egy eke 2 emberrel és négy ökörrel eldolgozik 1—1 ft 30 kr p. p., és

nerként következik-e, hogy ha a takarmánytermelés szélesebbé válnék, a marha-erő árának még alább kellene szállania, különben is ezen erő a gazdaság könnyebben megszerezhet mint a másikat, s minden-esetre növelnie kellene marha-állományát, mert csak úgy lehet képessé, az okvetlen szükséges 6 éves trágyaforgáslétesítésére, a mi ugyan még nem teendők non plus ultrája, de a jelenhez képest, midőn, úgy szólva, nemis trágyázunk, mindenesetre nagy előhaladásnak nevezhető.

Az ígés-marhák a legeltethetők közé nem számítom; okaimat a minden tavaszon az ígés-erő pótlására tett kiadások eléggé ösmertetik. Úgy vélem, kevés bérestartó gazda lehet, ki az ígés-állat legelőn tartását, ha lehetne, megszüntetni ne kívánná. A bérestartó gazdákat kívántam kiemelni nem azért, mint ha a baj okát egyedül a béresben keresném, mert hiszem, a bérest nem tartó gazdák marhái is, kevés kivétellel, csak annyiban vannak jobb állapotban, mennyiben gazdájuk nagyobb, vagy kisebb tilalmas praevicator.

A jó móddal véghez vitt commassatio egy a nagy, mint a kisebb birtokosnak módot nyújt, ezen czélszerűtlen, egy a marhát, mint a bérest kintző, s a gazdára nézt tetemes idővesztéssel járó legeltetés megszüntetésére. — Midőn birtokának $\frac{2}{3}$ tisztán takarmánytermelésre van szánva, a kapásnövényeknek szánt $\frac{1}{3}$ mennyiben takarmány-gyökerek termelését lehetővé teszi, részben, s ha tetszik, az ösz hegyibe vetett löherrel is segíthet takarmány-szükségletén, és még más ezer meg ezer módok vannak gyűjteménye szaporítására.

A legeltethető marhák száma, az azon tömeghez tartozó gazdák belátása és a meglevő marhaszám szerint lenne meghatározandó. — Én úgy vélem, egy nagy marhára 1—1 $\frac{1}{2}$ holdat lehetne számítani. a mi minden év kezdetén, az előbbi évben tett tapasztalások, és a legelő, különösen az ugar legelő értékesítése arányában fejebb emelendő, vagy kedvezőtelen körülmények között alább szállítható lenne.

Az egyesek tenyész-állatai száma a

EGY ANYA.

Eredeti beszély.

„Esztér“, „Tudós leánya“ sat. szerzőjétől.

VIII.

(Folytatás.)

Ferencz, bécsi szerelméről, se atyjának, se anyjának nem irt volt. Titkon keresztlevelet meghozatta, s minden az egybekelésre szükséges irományokkal készen állt, fölveten magában, hogy atyjának akként fog írni, miképp előre látván beegyezését — egy ily, minden tekintetben jó és kívánatos szövetségbe, — meg esküdött arájával.

Ez nem egyszer történt már — s a soro medicina paratur — semmiben se igazolta magát annyiszor, mint az ily elhamarkodott házasságokban.

Hogy Weidenhof bárónő nem fogja a szülői beegyezést szigorúan követelni, azt — úgy látszik, — megsugta vagy értésére adta Melanie maga Ferencznek.

A szomorú haláleset akadályozta meg ez életre határozó lépést, legalább Ferencz azt hitte, — mert anyjának részletekig menő gondosságát csak később tudta igazán felismerni.

Néhány hét múlva az ifjú halálosan unta magát Kolozsváron. Miután pedig anyja kinyilatkoztatta, hogy ügyei s gazdasága rendbeszedése miatt falura kell költöznie, eljöttnek gondolta az időt, — hogy nyilatkozzék előtte.

Ferencz — a mi igen természetes, viszonyban, — minden áron vissza akart Bécsbe menni, s mivel erre mostani körülményei közt semmi dícsélyes ürügyöt felhozni nem tudott, — kénytelen lón az egyedülről szólni anyjának, mely a legtöbb esetben elvitathatlan okul szolgál arra, hogy Bécsbe arájához siessen.

Egy napon Ágota látogatásban lévén valamelyik barátjánál, Ferencz egyedül maradt anyjával.

Úgy látszott, hogy darab idő óta beszélgettek már, s aligha kedvetlítő, vagy vigasztelő tárgyról, mert mindkettő vonásai búskomolyságot árultak el, mely utóbbi az ifjában még szembetűnő elfogultsággal szövelezett.

Egyet még Ferencz! — szólta Mária grófnő, — te alkalmasint csodálkoztál azon, hogy én szorongó pénz és gazdasági viszonyaink közt, kedves árva rokonunkat, Ágotát, a házhöz vettem: de ennek egyik oka, hogy ez némileg kötelességgé vált a szegény gyermek iránt; a másik ok, vagy inkább mentés erre az, hogy mikor tevé, még nem tudtam viszonyaink fenyegető állapotját. Most, ugyhiszem, magad átlátod, minő helytelen lenne és illetlen, szavamot visszavenni.

Nekem legkisebb ellenvetésem sincsen e részben, — felelt Ferencz egykedvűen; — sőt örülök, ha kedves anyámat ily jó társaságban tudom.

Mária grófnő fíjára nézett, „azután rövid szünet után folytató: — köszönöm Ferencz, s Ágota valóban a legjobb teremtes a világon, mind a mellett egyre komolyan felszólított. Te nem vagy gazdag, s egyébiránt e remek-leány-nak — semmije sincsen; ez okon ő semmi esetben se neked való nő.

Ferencz vállat vonított.

Anyja folytató: — elég eszed van magadnak is, hogy ezt állásd, — s én csak anyai, talán tulzott gondosságból, s a lehetőségeket se feledve, ezennel szigorúan tiltok minden más, mint rokoni s barátságos közeledést Ágotához; ki — ismétlem — semmi esetre se lehet — és leend nő.

Kedves anyám, — viszonzá az ifjú, míg erőtetelt mosoly vonult el ajkain, — tökélete-

sen nyugodt lehet, hogy az engedelmisség nem kerül nekem legkisebb erőtetésbe vagy áldozatba. — Mert ime minden tévona nélkül s fiui bizodalommal, — kimondom, hogy szerelmes vagyok.

Ah! — mondá a grófnő, ki, mikint láttuk, mindent tudott, s kinek az előbb kimondott szigoru tilalma annál inkább meglephetett bennünket, — mivel erre soha se volt kevesebb ok — mint éppen most. Ah, szerelmes? — ez nem baj fiam, — ha választásod helyes.

Ferencz anyjának e bizodalmas, majdnem beegyző szavaira, egész nyíltsággal elbeszélte szerelmi kalandját, s miképp — ha bár, se ő, se arája nem válthatják magokat, a dolog mégis oda ért, hogy becsülettel vissza nem vonulhat, annál inkább pedig, mivel Melanie nélkül nem is tudna élni.

A grófnő szeliden s részvételt hallgatta fiának erőstől elfoglalt nyilatkozatát; — azután nyugodtan szól.

Most már értem s állatom, hogy neked mindenesetre vissza kell Bécsbe térned, s mivel igen természetesen találandó, hogy aráddal — jövendő menyemmel — még szövetségtek előtt szerelnem magam is megismerkedni, tehát veled együtt fogok Bécsbe menni.

Az utóbbi szavakat a grófnő alig végezte be, midőn Ferencz az engedékeny anyának kezzeit ajkaihoz vonta, s csókokkal halmozta.

A grófnő megölelte fiát, aztán mindig szelid bensőséggel folytató: — ez tehát el volna közöttünk határozva. — Irj holnap — ha akarod még ma — arádnak, s én is irok báró Weidenhofnak pár sort ha kívánod. — Add tudtokra, miképp vagyunk rendezése elkerülhetlenné teszi, hogy egy évet itt Erdélyben tölts; de annak eltétele után velem együtt Bécsbe fogsz menni, s akkor — ha minden úgy van,

mikint azt te nekem beszélted, — az egybekelés semmi legkisebb akadályt se fog szenvedni.

A mennyire boldogította Ferenczet anyjának szíves beegyezése választásába, s azon igéret, hogy őt maga fogja Bécsbe kísérni: — annyira lehatólt — a már-már remélt édes viszonzítás közbe ékelt végtelen hosszú év — mikint tudva van — néhány örökkévalóság, a szerelmesek naptárában.

Azután egy igen különös dologra kell itt figyelmeztetnünk: — van az olynemű hölgyeknek — minő Weidenhof bárónő s a szép Melanie — valami sajátos légköre, mely talán okozza, hogy minden hitünk s fölleg minden szenvedélyünk daczára, ha valami hosszú elválásról van szó, egy kis — olykor igen csekély, de makacs és gúnyoros bizonytalanság háborgat bennünket.

Bár mennyire akarjuk is magunkra beszélni, hogy nincsen okunk változástól, hűtlenségtől s elhidegüléstől tartani, ama gonosz kis magva a kételynek nem hagy bennünket nyugodni.

Ez a titkos eltörülhetlen bélyeg, — mely a demi-monde-ot jelöli, láthatlan, de ott van mint a malavia.

Ferencznek minden kifogása lepörgött a grófnő erőz jellemének aczél-vértéről; akarva — nem akarva — maradni kellett.

Mi történt e hosszú év alatt, melyből a grófnő egyetlen napot se engedett el, vagy alkudt le; azt megtudjuk, ha nem is oly részletesen mint valami regényben, de a novellai rövidség daczára — kielégítőleg; — ha hat hónap múlva a grófnőt újra fölkeressük, de már nem Kolozsváron többé, melyet nehéz szívvel hagyott el, mint mindenki, ha élete szebb részét e kedélyes s akkor még e fölött vidám városban töltötte.

(Folytatjuk.)

legelőbeni birtokrésze szerint, valamint kötelességei is könnyen megszabhatók; — önként értendő az, hogy mindenki jogait, valamint kötelességeit másra ruházni szabadságában állandó; de ugyanazon tömegben, a közös pásztoron kívül, külön pásztor tarthatása meg nem engedhető; ezáltal az okvetlen fölállítandó legelési rend megtartása megnehezítettnek. — Legelési rend alatt értem, a legelőnek táblákra, és a külön nemű állatokra osztását, mi különösen azon esetben lenne szükséges, ha az ugar vetett legelővel értékesítették; mert annak bebarangolása, és időntuli használata, a gazdára, valamint a legelő-állatra is káros lehetne.

Azon határoknak, hol a tenyésztő állatok számára külön, p. o. havasi legelő van rendelkezés alatt, mint a Székelyföldön sok helyt, az ugar kihagyható; egyébként is a Székelyföldön eddig folytatott gazdálkodás módját nyújt a tagosítás utáni gazdaságokban a helyterjességet szélesebben meghonosítani, mint hazánk bármely más tájain. — Végül az 5 holdon alóli birtokokat a helység szomszédságában, arra alkalmas jó helyen, értékek arányában, önállóság vélem ezélesan kiosztathatónak — azért, mert ha ez egészben mag alá miveltek is, nem ad többet, mint a mi egy család legszerűnebb igényeit kielégítheti. — Még megemlíthetők vélem az erdők, és más csak különös körülmények között, tagosítás alá jöhető művelés-nemeket; de mivel célom az erdő, illetőleg a faizás kezeléséről, egy külön cikkben később véleményem előadni, *) az utabbiakról pedig mondanom a városok rovataiban előadom: most átmegyek a második helyre sorozott határokat tagosítására.

Az előhavasokon, valamint minden olyan határoknak, melyek meredek hegyoldallal nagy mértékben vannak elárasztva, az előbbtől némileg eltérő, bár alapjára, mennyiben a marha-tartás legkönnyebb, s jelen elmvitelt állapotában a földnek legcélszerűbb módját, a legeltethetést, tartom zsinormértékű, azonos. — Tapasztalható, hogy minden e helyre sorozható határoknak, az erdő-helyek kivételével, legalább $\frac{2}{3}$ -a olyan fekvésű, rendszeren minőségű is, mely ekeál vehető, vagy jó rét, következésképpen olyan, mely szorgalmas művelés, és trágyázás által különösen takarmány-félék termelésére igen alkalmas, kivéve a luczernát, mely, mint tudjuk, kötött mély termő-földet kíván; itt pedig termőrege vékony, köves és ritka, de a veres löher kipótolná helyét; $\frac{1}{3}$ -a pedig meredek, magtermelésre erőteljes, s trágyázása, fekvésénél fogva, jelen körülményeink között lehetetlen.

Ezen határoknak az előadott módon szerkesztett birtoksorozatban kimutatott 100 holdon felüli birtokot önállóság, de csak azon esetben vélem ezélesan egy tagban kiosztathatónak, ha a birtokolt térs földnek legalább $\frac{1}{3}$ -a megint olyanban adathatik ki, mi, tudva azt, hogy ezen határokon rendszeren több völgyek vonulnak el, nem lehetetlen. — Ha tán az egy tagban kiosztást nem lehetne kívinni, akkor itten a két tagban osztást nem tartom alaptalannak, **) többet pedig kettőnél, az osztály, jó combinatio mellett, mindig szükségte lenne teszen. — Mivel az erdők inkább a nagyobb birtokosok tulajdona; itt figyelmeztetni kívánom azon ismeretes körülményre, hogy az erdők között szétszórt irtásokat, melyek igen alkalmatlan szomszédok nem csak azért, mert az erdőbeni barangolást, tehát a falopást megkönnyítik; hanem azért is, mert ezek különbéle, és bajosan korlátozható módokon mindig növekednek az erdő területe rovására: ha tehát az erdőhelyek tagjokbani foglaltatása, vagy egyszerű külön tagosítása kivethető nem volna, azok részben adatását követelni, el ne mulasztászk.

A 100 holdon alóli birtokok pedig 3—4—500 holdas tömegekben, legelőjök nézve társasági használatra; a mivelte föld

re nézve pedig, független használatu egy, vagy, ha a szükség kívánna, mi a lehetőségig mellőzendő, két tagban osztatónak ki. — Megtörténhetnék az, hogy a legelő, melyek itt a birtoknak $\frac{2}{3}$ -ét is tehetik; mivel, mint mondtam, az mindig a művelésre legalkalmasabb helyen lenne kiszakasztandó, nem egy, hanem több darabban adódhatnék ki, s mivel a legelő részletenként, nem pedig barángolva lenne legeltetendő, és a tenyésztő állatok szám szerint fősztandó, — semmi bajt nem okozna. — Kiemelendőnek tartom itt is, hogy az igás-marhák, illetőleg állatokat, a legelőn tarthatók közé nem számíthatók, legfeljebb az őszi kövér sarjukat legeltethetne mindenki tulajdon, mivelés alatti tagján. — Miatán e nemű határokon végrez vihető tagosztályok körüli csekély nézetem el mondtam, bevégezem értekezésem a felsőbb havasi határoknak lehető szabályozások körüli nézetemmel.

Bodor Károly,
okleveles mérnök.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS

Bukurest, febr. 8-án, 1858. — Mult év december közepén az unio fáradhatatlan bajnoka, a Seculul, csodót hirdetett, kerülven Bof Secsanu szerkesztő és kiadó urnak az unio melletti agitálás se többé, se kevesebb, mint tizenhat ezer piasterébe. E lap bukása mintegy elpósta-ja lehetett a diván sorsának is, mely ezt mult hó 23-án érte. A Seculul most a Monitorul pótolja, de ennek is jövőjé nem leend nehéz feladat megjósolni.

Az itteni volt divánt azonban Szathmári Károly ur, kolozsvári hazánkba, a románok számára gen szépen megörökítette, épen azon jelenet alatt, a mint a mitropolit a gyűlést megnyitotta. Legelőll állnak a paraszt-köveket, oláh és szerb népies öltözetben; hátrább a fényes öltözött bojárok, s az éreket körül a hosszú szakállú, komoly képű clerus, díszes egyházi öltözetben. — E remek műlap ismét egy hervadtatlan nevelési Szathmári ur érdemkoszorújában, melylyel az oláh nemzet előtt magát halhatatlanná tette, s mint történeti kép aligha fog egyetlen oláh házából is hiányozni. — Másik említésre méltó kép az oláh nemzeti fejedelmek arczkép-csarnoka, részben ugyancsak kolozsvári Pernet József hazánkba műve, mely a kiállításra nézve hasznos az erdélyi magyar fejedelmek arczkép-csarnokához, csakhogy ez színezve van, és mindenik vajda rövid életreza is a képen olvasható.

Szathmári ur e perczben ismét egy szép jelenet megörökítésén működik, a helybeli lutheran templomban. Tegnap ünnepelelt meg itt a porosz trónörökös londoni nősülése. B. Meusebach porosz consul a templomot virágokkal igen csinosan feldíszítette. Oly formán — ha szabad a hasonlat — mint milyen szokott lenni régi időkben a h. hitűek főiskoláiban a poeták téli censurája, az új orgona mellett, a porosz és angol bogók voltak kitűzve. Megjelentek ez isteni tiszteleten B. Meusebach porosz consul, B. Richt-hoffen porosz biztos, Lytton Bulwer angol biztos nejeikkel, több oláh tisztú egyén, bojárok, négy prot. pap és számos nép. A szertartást a német dalárda nyitotta meg és zárta be, megható négyes dalaival. A szónoklatot és megható imát Neumeister luth. első pap végezte az oltár előtt. Ezen jelenetet fényképezi le L. Szathmári ur, melyet minél előbb Berlinbe fognak küldeni.

E hó 4-dikén reggel 7 $\frac{1}{2}$ órakor földrend-gésünk is volt, de oly gyöngye, hogy legelőben csak a hivatalos jelentésből tudtuk meg létezését. Nem is ohajtanék, hogy ily alkalmatlan vendég nótájára tánczoljunk. Van itt keréngés, forgás, bálozás nála nélkül is annyi, mint fél Erdélyországában, s ha csak a dalidő-rendezők neveit számlálom elő, ebből is kitalálék egy kis farsangi tudósítás, de ezt bizza sz. ur a vigabb kedélyű szépirodalmi lapokra, én e helyett megemlítem önnök azt a nemes részvétet, melylyel magyarhoni testvéreink a mi kedves Lunnának iránt viseltetnek. A „Magyar gazdasági lap.“ „Kertészeti lap.“ „Napkelet“ ingyen példányokkal tisztelték meg fiatal egyetűnket; több helyről ígéretet kaptunk, hogy jövőben egyetűnkről megemlékeznek. Áldja meg a jó Isten mindnyájukat.

Ragusa, jan. 27. 1858. — (Egy hattyu Adria tengerén, Ragusa mellett.) — Tegnap délben haza menvén, a Ploue külváros és Lo Croma sziget közti szoroson, az ugynevezett Gavittello közelében, egy rendkívül nagy fejtű madarat láttam úszkálni ide s tova.

A tenger oly sik volt, mint olaj; de mind a mellett a legalább négyszáz lépésnyi távolságban ki nem vehettem, miféle madár legyen, hattyura nem is gondoltam; kérdem magamtól, peikán-e? de annak is nagy, s hó fehér volt.

Siettem haza és jó húzót stucumot megtöltvén, visszamentem az országuton addig, míg az állatot megláthattam; már akkor legalább ötven személy nézte, s a kevés közel házak lakói

részint az ablakokról, részint a terraszokról szemléltek a rendkívüli vendéget; puskás parasztek s gyerkőczök, dalmát szokás szerint, mindenfelől csődültek, s szegény hattyu, mert csakugyan az volt, százsorok halálnak ellenébe evezett.

Belátam, hogy ha csak a két száz láb magasságnyi útról a négyszáz lépésnyire uszó madarat le nem lövöm, a gonosz parasztek apró seréteikkel csak elijeszítik, s ugy hát neki tartottam s elűsőttem.

Egy arasznyira a hattyu előtt a tenger felzuhant, s a nemes madár nyakát s szárnyát lö-gasztván, sülyedni látszott. Hogy örültem e lövésnek, csak az foghatja fel, a ki szenvedélyes vadász, ha meggondolja, hogy a vad-hattyu Európában legtrikább madár, és oly nagy s szép állat, hogy azt joggal a vízi-madarak királyának nevezhetni.

Négy-öt perczig halottan látszott prédám; de egyszerre felésges nyakát ujra fölemelvén, egyet-kettőt ütött szárnyaival.

Már azalatt küldöttem volt egy bárkaért, de látván, hogy a paraszt-lövészek ismét ujra neki készültek már bizonyos prédának, hamar egy második golyót töltöttem, s madaramat jó szemre vévén, puskámat ismét elűsőttem. Jobb szárnyából s általában egész jobb oldaláról hullt ki a lövére egynehány toll, s fölrepült próbálván, nagy zuhajjal a tengerbe visszaesett.

Azalatt a parasztek közül két toladók a kikötőből bárkákba közeledtek, s éppen nem halgatván Nevegetéseimre, tíz lépésnyire értek hozzá, s akkor nyulsréttel töltött hoszszú fegyvereikkel kétszer löttek a szegény szársnyusra. De mi csoda, a hattyu nagy nehezen fölemelkedett s elrepült St. Giacomo klastromig, ott ismét, mintegy ólomdarab, a tengerbe zuhanván.

En addig magam is ladikban voltam, s minden erőnköl evezvén én, szolgám és két hajóslegény, csakhamar túlértük a parasztokat, s mikor már hatvan lépésnyire voltunk a part mellett a tengerben úszáló madárhoz, három lövés érte a part alól hattyunkat, két paraszt s egy katonatiszt részéről, a kik e végett legnagyobb élevesélylyel másztak volt le St. Giacomo sziklapart-faláról.

Hiába lölték meg egy, hogy egy vadkanak is elég lett volna: felrepült, s elment Breno felé.

Mintha veszett tatárt hajtottak volna, ugy szaladtak a parasztek a brenoi uton a hegy felé, s én látván, hogy mindenütt oly ostoba emberek találak, a kik, holott már látták, hogy golyó se ejti el ez állatot, apró seréteikkel elijeszítik előlem, haza fordultam, s ebbre mentem.

Egy trábakolóban Ragusába utazó canalesek látván e madarat hozzájuk közel a tengerbe esni, vagy tíz pisztoly lövéssel köszöntötték, de hiába, ő keme azt is elvitte.

Es most hallom, hogy egy cupai paraszt ma reggel a brenoi öböl partja mellett úszkálni látván a hattyut, egy-két lépésnyire föbe lötte, s végre megölte. Szegény hattyu. Böhm ur, cs. k. hadnagy, legnap este Cannosából ide érkezvén, azt beszéli, hogy a stagna szoroson a napokban egy hattyura legalább ötven lövést tettek, a nélkül, hogy agyonlőhették volna. Ugy tartom, ugyanaz lesz, mely minket is bolondnak tartott; de végre mégis csak beleveszett. Azt mondják, ezeltől 40 évvel is löttek egy hattyút Croma szigete mellett. Schmidel.

M.-Óvár, januárius 31-kén. — Gazdasági iuságunk folytonos szellemi munkásságban küzdve tör a tökéletesülés utain Valami gyönyör kísérni e mozzanatokat... és látni, mint halad az intézet a kornak haladásával, és mint törnek előre a lelkes ifjak!... Boldog, ki ez intézetben tölthet egy-két évet, a gyönyörű, s hasznossal vegyült szép tanulmányokat és tapasztalatokat gyűjthet Ceresnek kalászsával rengő mezőin, és merem mondani, mindenki élte legszebb perczei közé az itt töltött pár évet számítja! De elég a kedves ábránd! A napokban újabb kirándulása vala az első éves ifjuságunk a főhercegi kasimiri s wittmanshofi jeles selyembirka-nyájához, hol a hírhedt s eredetileg beszerzett Lichnovszky faj oly szép és dúz sikerrel tenyésztetik, gyapju s hustermegek érdekében. A legszebb rend, elrendezés s etetésben, azonnal kitűnik itten. A mult év száraz és poros legelői azonban nem kis kárt ténének a nyájakban. Itt helyben Óvárott is hetenként vannak juhászati demonstratiók; jelenben a nyári barángyást célzó kézbőliregetés Lichnovszkyféle 1000 pftos kos és más electa merinokosok által; az előbb említett kosnak csöve benőtte vala magát, azonban a birkamester által célszerűen kivágatva, ujából alkalmassá tételt. Továbbá a juhok számozása foly tetovírozás és fülöni rovás által, mely uton igen csekély, ezernél is tovább lehetvén számolni, pl. a b a l-fül felső feléni vágás jelent 3, az alsó feléni 1, a középeni lyuk 400, a hegyén lévő vágás pedig 100, a jobb fül felső feléni vágás 30, alatti 10, hegyén 200-at. A megjegyzés természetesen igen kíváncs, hogy a jegyző vagy anyakönyvben figyelemmel lehessen kísérni a nyáj történetét, csakis így levén lehetséges a célszerű tenyészítés eredményét biztosan kimutatni. Hellen-

kint 2—3 szor vannak kézműtári demonstratiók is sör- és szeszgyártás érdekében; jelenben főleg az utóbbi, melyhez az élesztőt így készítik: a keverés előtti nap délután 4 órakor 10 pntifóvó vízbe előbb 5 font rozslisztet (vagy darát), azután 5 font árpa gőzszalad-darát jól belekevernek, ezt befödve hűvös helyre teszik másnap reggelig, midőn is egy fél pntig víz élesztő s két pntig alult pezsőg élesztővel forrásba hozzák, akkor viszont hűvös helyre teszik másnap reggelig, midőn is a kifőzendő keverésből 5 pnttel fölfrissítjük, és pár óra múlva, midőn az élesztő elkészült 5 pnt az ujabban készitendőhöz kivétvén, a többi ezalatt a hűtőből már a forrásra készült kádba tett keveréshez tétetik, mely itt rendszeren így készül: 60 font rozsliszt bekever-tetik 2 akó vízbe, mely is gőzzel 60° R. melegítetik; ezután 24 font árpa-gőzszalad jön hozzá, mely által a hőmérsék 3—40° leszál, mi ezukörképző 52—60° R. melegítetik, s ekkor a befödött keverék 1—1 $\frac{1}{2}$ óráig áll ezukörképződéssel, azután a hűtőre jön, s onnan 8—12 óra múlva, midőn is a forrásra alkalmas 20° R. jött, a pezsőg-kamarába jön, hol az élesztő belekever-tetik. — A jövő csütörtökön szeszégetés érdekében leend a második éveseknek kirándulásuk Hedervár vagy más valahová.

Azonban szinte feledők, hogy farsang van, bár itt is lehet, mivel két ugynevezett Kunderballnál itt még több nem vala, és csakis szerdán leend egy „Carolina-táncvizigalom“ az építendő körház számára, mely célra már nagyobb rérint bálókól 27 ezer pft gyűlt be, miután lelkesek adományaiól mindíg kisorsolás is van. Valóban helyeselhető, midőn újabb időkben a bálók jövedelmét jótékony célokra adtatnak. Mosonyban és Győrben is valának bálók, de igen lazul folyának le, senki se vala megelégedve. Győrben, a mint mondják, egy hölgy pepitásban tánczolt, s ezt rozslu vették fel.

Időjárás! jegyzet 17-dike óta: Száraz nagy hidegek, leghidegebb pedig 25-én — 10°4'R al, uralkodó szelek az é-ny.-iak. Légsúlymérő leg-alacsonyabb állása 28°-al 20 in; legmagasb pedig 26-án 28° 9" al; közép-állás 28° 6".

Végül pedig meg nem állhatom örömem ki nem fejezni a becses Erdélynek ujabban mutatkozó szellemi haladásá föltűt a gazdasági téren is, miről e jeles lap hasábjai győzőnek meg. Az erdélyi gazdasági-egyesület, s az által rendezett kiállítások elvégre fölverik a népet tespedő álmából, de magas ideje is már !!! Ebredni kell vagy elcsülyedni: a kor halad, s a ki marad, annak vesznie kell! Legszebb bizonyossága a nép szellemi munkásságának, ha az egyes vidékek is mozognak; így dicserendő, szép a kies Háromszéken tervezett gazdasági-egyesület, melynek élire a lelkes b. Szentkereszti Zs., ki a tagosítást, korunk ez első teendőjét, már egy pár helységben létrehozta, s Turi G. urak vetették magokat; a jó mag bizonyára megtermi gyümölcsét, s előli a gyomot! Erdély főleg az, mely a gazdaság pangása miatt (a gabona olcsósága miatt) vesztélyben van de nem kell félni, tette fel. Isten után az országos gazdasági-egyesület fennáll: gyűjletek hát zászóló alá, vidéki egyesületek csoportjaiban. Főleg a lelkes és gazdag főbb birtokosok, kikől a nép megmentést várja; szellemi munkásság, anyagi áldozat, a halhatós tekintélylyel az egyesületek élén bámulatosíthatunk ki, s az utókor áldással említeni nevéket. Nekik kell példány-gazdaságokat állítani, hol a nép naponként szemmel láthatólag tapasztaljon !!! Kik még ifjak vagyunk és móddal birunk, siessünk rendezett gazdaságokbani gyakorlat után gazd. intézetekben tanulni; kiknek módunk nincs rendezett gazdaságokban szolgálni, olvassunk gazdasági lapokat és könyveket! Meglévő gazdák pedig értsük meg a kor intését, s az olcsó gabonatermesztést helyett, mely a földet oly annyira igénybe veszi, kezdjünk a takarmány-termelés és a marhatenyésztéshez. — Isten velünk! r. l.

Kara febr. 19. — Tagosítás s vallásos áldozat. — Helységünkben a gazdaszatra nézve elkerülhetetlen tagosítás átvitelt, s mindnyájunk megelégedését vonta maga után. Az összesen két ezer holdnyi határ, E lekos mérnök ur vezérlete alatt, egy tagonként lőna birtokosok s jobbágyok közt kiosztva. A nemes birtokosság nem felekezett meg a vallás iránti részvétől s öz. m. Kendefinné urasszony 10,3 m. b. Bánfi örökösök 10, Kabós D. ur 1, Kabós M. ur 1, és Bogdán 2 hold földet, összesen 24 holdat szakították ki az itteni reform megye számára, mely mindadig, míg e helységben a reform megye fennáll, az itt szolgáló pap javára legyen fordítandó. A szolgálatot most itten, mint mellékegyházban, a patai reform lelkész teljesíti, s ezen áldozat javadalmát is ő élvezendi.

Dézs, febr. 15. 1858. — (Német tanítóság. Téli próbátételek. Szegények számaí ada-kozás.) — Midőn Császárné O Felsége máso-

*) Elvárjuk. Szerk.
**) Alapos helyi körülmények vezettek ezen elv védelmezésére. Szerk.

dik születőjét hozta világra, szerencsés megszületése alkalmával Dézs városa közönsége évenként 600 pfót ajánlott majorsági pénztárából egy német tanító fizetésében, ki a tanács felügyelete alatt állana, s a helybeli iskolákban német órákat adna: ezen terv ily módjára létesítése nehezebbnek mutatkozék, mint egyelőre látszott: ez okon a mlgos es k. kerületi hivatal, hová az ügy felterjesztett, felszólította a helybeli rom. kath. és reformált egyházi előjáróságokat nyilatkozni az iránt, hogy hajlandók-e a felügyeletük alatt álló iskolákban német tanító állomás felállításáról gondoskodni, s annak micsoda fizetést szántak, hogy a nevezett öszveg az iskolai és egyházi felügyelet alatt álló német tanító fizetése javítására fordítatnék. Mi leendő a határozat, még nem tudjuk: de azt hisszük, hogy az illető egyházi előjáróságok fel tudják fogni a városi közönség részéről tett szép ajánlat szélszerűségét, s használandják a kedvező alkalmat a német tanító állomás megalapítására, miután a német nyelv tudása, különösen a mostani körülmények között, fontos szükségességgé vált minden értelmes emberre nézve, csak mint cultural nyelv is.

A múlt héten folytak le az ev. ref. iskolában a próbatételek jó sikerrel, iskolai tanító és rektor Kovács Ferenc tanítványi szép jelét adák készségüknek, a nevezett tanító 9 gyermekét a gymnasiális osztályból kötelezettségen feljűl külön tanított; szép buzgóság.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a hírlapi felszólalások, midőn az áldozni képes lelkes emberbarátok jó indulatát veszítik igénybe, viszhangra találnak; minek egy példáját most is szerencsés vagyok felmutathatni, midőn megemlítem: hogy e lapok első számában a helybeli szegények pénztára megalapítása ügyében emelt felszólalásomnak eredménye kezd mutatkozni: helybeli polgár Korbuly János atyánkita köteleveken 30 főt ajánlott a felállítandó szegények pénztára gyarapítására; vajha a jó példa mentől több követőkre találna.

A zajos farsangi mulatságok közepett mi jól venné ki magát, ha a kéjnek áldozó, s érzékgönyörök után kapkodók azon öszvegecskének bár egy részét, mit a drága ételek, italok és kőntőskört, mulandó örömkért ily könnyelműen ki szoktak dobni, e jótékony célra fordítanák, a mostoha körülmények közé jutott szerencsétlen embertársak felségelésére.

r. l.

KOLOZSVÁRI NAPLO.

— (Az árváknak, özvegyeknek ügyét vegyék fel, mert nem hagyja az ég jutalom nélkül.) E hó 22-dikén egy feltűnő gázmenet kísért egy koporsót a sarkterbe. Gr. Mikó Imre önmaga, kedves gyermekei, rokonai és egész udvara kíséretében temetett el özvegy Schilling Jánosné, Farczádi Erzsébet. E női után a forradalom alatt gyermekei meggyilkoltattak, mint gyámtalan aggot gróf Mikó Imre önmaga vette házához, hol külön szobával, kellő kényelemmel lőn ellátva, s a család tagjaként gondozva. Ott telte végérvénye is, midőn kulesolt kezével kérte látogatóit, hogy a nemes grófnak s családjának nevében örökre forró köszönetet mondjanak. Bár mennyire szereti a nemes gróf titkolni adatait, melyeket folytonosan tesz, kiszivárognak azok a közvéleménybe, s egy-egy ily alkalommal lelkünk felbuzdítták. Midőn az özvegy koporsóját láttuk, önkénytelen eszünkbe jutott, egy nem régen elhunyt tanár özvegye, kinek öszvesen 300 pftról szóló kötelezvényét, s egy másik elhunyt tanár árvái, kiknek atyjuk 1,000 pftról szóló kötelezvényét, — a nemes gróf szétlpete visszatadta. Eszünkbe jutottak ezekre rugó hasonló áldozatok, melyek tisztelőinek figyelmét el nem kerülük. Az elhunyt nőben, hogy méltó lelket vitt parólasába, tanúsítja az, miképp e nő, bizonyos acta peréből remélhető 2,000 pftról végvagyonát a reform. consistorium rendelkezése alá hagyományozta alapítványul, minek kamatja koronkint két özvegy szegény papné gyámolítására fordították. Sok szép példáját látjuk napjainkban is a nemeslelkűségnek. Béke az elhunyt poraira.

— E hó 23-kán Dr Szöcs József, egyike Kolozsvár legszereztettebb orvosainak — boldogabb létre szenderült. Béke poraira!

— A mint értesültünk, mind a mellett, hogy Láng B. ur személyesen is kirándult Pestre, méltányandó áldozatkészséggel, annál inkább óhajta biztosítani Ira Aldridge föllepít színpadunkon; elérendeti szándékának örömeiben nem részesedhetünk. A művészes elmaradásának okai a meghívó és meghívottat kívül keresendők. De helyette kapunk hazai művészt, kit Erdély adott a nemzeti színpadnak. Eddig elé bizonyos, hogy Feleki Miklós e hó 25-26-kán Kolozsvárról leendő, s előadásai sorozatában egy dráma áll, melyet közönségünk régóta nem látott.

* Színészi felszólítás. Az erdélyi orsz.

színházi bizottság a kolozsvári színház igazgatását a jövő három évre reám bízni kegyeskedvén, tisztelettel felszólítom a magyar színház dráma-, népszimű- és operatagjait, kik e vállalatomban hozzájárulnak csatlakozni, s azt közreműködésükkel célra segíteni óhajtják; — valamint az operazeneszket, kik a zenekarban szerződöttetni kívánnak: ebbeli szándékukat a feltételeiket velem, Szabadkára küldendő bérmentes leveleikben tudatni sziveskedjenek. Szabadkán, 15 febr. 1858. Havi Mihály, m.k. színi igazgató.

(M. Sajtó.)

— (Adakozások.) A Vasárnapi Újság szerkesztője Pákh Albert ur Ordódi István Károly ur részéről öt pf, Pajor István ur részéről öt, öszvesen tíz ezüst rns forintot küldött be szerkesztőségünkhez az Erdélyi Múzeum alapjára; hasonlóan néhai Cserepes József debreczeni lelkész özvegye, Bereczki Erzsébet aszszony, öt ezüst rnsforintot a Szamosújvárt építendő egyház alapjára. Továbbá Albu Endre, kishorosnyói ref. lelkész, (a mint levelezési rovatomhozandja) hivi részéről három ezüst rfrintot küldött be a szamosújvári templom alapjára. — Hazafias köszönet érte.

— Éppen most jelent meg a szebeni jogakademia érdemes jogtanára Schuler Frigyes „Erdélyi jogtörténet” című vállalatának második kötele, mely az erdélyi szászok magánjogait tárgyalja: „Das Privatrecht der Siebenbürger Deutschen im systematischen Grundriss” — czim alatt. A mű az előbeszédén felül két részre van osztva; az első rész 9. §-on át külön címek alatt tárgyalja a család körüli jogokat; a második rész a kötelezettségi jogokat. A N.-Szebenben, Closius nyomdájában kiállított kilencz ivre terjedő mű ára 45 kr pp.

* Az „Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde” új folyamából a 3-dik kötet első füzeté Brassóban, kiadó Gött Jánosnál megjelent.

* Gróf Vass Sámuel, aki Kaliforniában, az aranyhásznák hazájában, települt le, néhány nap óta Pesten mulat családja körében.

* Pesten Rózsavölgyi műúrsnál Doppler Károlynak egy gyászindulója jelent meg, melyet említtet zeneszerző Lendvay Márton „Sivhangok” című romancéjának mutívumai után irt, s melyet a nagyszínész temetése alkalmával a színházi zenekar játszott. Egy füst alatt megemlíttük azt is, hogy Vahot Imre előfizetést nyit, „dicsőült Lendvaynak legjobb arczképére.” A nemzeti jelesének, ugymond V. nem állithatunk kicsinyben szebb emléket, mint ha hű arczképeiket, mintegy házi oltárképül, naponként emlékeztető jelűl lakásunk falára függesztjük. Egy-egy példány Lendvay arczképéből megrendelhető a kiadónál (országút 5-ik szám) 1 ftr 30 kr pengőért, aranyos keretben 4 pengő forintért.

* Bizonyos szépirodalmi lapban egy „történeti beszély” közölték, melyben, többek közt mindjárt elűt olvashatni szóról-szóra: „Batu kán felszólította a testvérnépet (a magyart), hogy ne ellenkezék vele; Bétát, hogy fogjon kezét, s törekedjenek együtt Nyugot-Európa országaira, s midőn meg nem hallgatták, nekiesett falunak, városnak, s kiölt mindent és mindenhol az utolsó lábáig. Jóságosan cselekedett! Megjegyzendő, hogy Batu kán e „jogos cselekedetének” következménye volt az, hogy midőn Béla király 1242-ben visszatért Magyarországra, néhol (Engel szerint) tizenöt nap ütközben emberre nem talált, csak a leégett templomok tornya jelölé a kipusztult helységeket, s az utakat tövis és gyeppőtte volt be. A farkasok rákapva az eltemetett halottakra, fölborzadva törtek a lakokba, s az anya keblén tépték össze a csecsemőt. A ragadozó madaraknak borzasztó sercei kovályogtak mindenütt. Az éhség oly nagy volt, hogy ember embertársának húsaival táplálkozott, s egy férfi nyolcz kővér barátot és hatvan gyermeket evett meg résztint nyersen, résztint megpörkölvé, a mit utólagosan begyönt (Chron. rhythm. ap. Rauch. I. 444). Kutyá- és macskahús ez inség közepett az izletesebb falatok közé tartoztak, s az emberhúst nyilván árulták. A városokban nem lehetett egyebet találni, mint koponyákat és esontvázakat, s a paloták és templomok falain a legyilkolt emberek odatekendezett vére piroslott. Mindez a mongolok „a testvére” hadjáratának következménye volt, s ily hadjáratot „jogos”-nak még tréfából se mert senki nevezni.

* A „Hír” egy igen érdekes táncestélyről tesz jelentést, mely f. hó 13-kán éjjel tartott meg a pesti nemz. színház melléképületében. Ez egy részvényes mulatság volt, melyben a művészet és irodalom tagjai vettek részt, Ira Aldridge nevével szintén jelen volt. Tánc után, a kedélyes lakoma fölött, Székely József, költőnk, eszmédus toasztot mondott a híres művészenegének angol nyelven, melyet Aldridge igen meleg szavakkal köszönt meg. Azután felköszönték gróf Ráday Gedeont, ki mindvégig jelen volt. Fűredi gyönyörű népdalokat énekelt, a zenét a színháznál alakult zenekar kezdé, közbe szép zongorajátékot is lehet hallgatni. A művésznök koszorúja igen teljes volt. Lonovics-Hollós Kornélia, Bulovszkiné, Ellingerné, Komlósi-Kövérné, Kaiser-Ernesté, Szathmári-L. néaszonyok, s Munkácsi Flóra, Aranyvári Emilia, Fancsi Ilka, Téli

Emilia stb. kísasszonyok, mind ismert kitűnő hölgyek szellemük és tehetségeik által.

* A „Családi Lapok” ezután mintegy hat héti időközökben, öszvesen nyolcz füzetben és legalább 80 ivre terjedő két kötetben fognak évenként megjelenni. E tudományos és szépirodalmi folyóirat a vallás-erkölcsi műveltség és kath. hitélet emelésére, Somogyi Károly, a sz. isván-társulat igazgatója által adatik ki. Az előtűnk fekvő, csinosan kiállított első füzet tartalma: A vallás-erkölcsi iratok jelentősége korunkban. (Bevezetést a „Cs. L.” új folyamához) Szentek élete. A gyermek álmai (költemény). Anke ostroma (eposz a keresztény hadak történetéből). Hittételek. Az útfélen nyílt virág (Mese). Az igazság szobra (Párbeszéd). Családi kapcsolok. (Tört. elb.) Az én sétám I. Gondolat-sziszák. Társalgási terem. Irodalom.

* Adatik tudtára mindenkinek, főleg azoknak, a kik bécsi lapokra is szoktak előfizetni, hogy a bécsi „Presse”, melynek nem egy magyar praenumeransa van, nemcsak nem szegényli, hogy a magyar nyelvet hangzásáról se ismeri, hanem még gyönyörödik vele. Grosticza, ugymond, oly név, mely neki „völlig fremd klingt”, elannyira, hogy még azt se tudja kitalálni, magyarul vagy horvátul van-e?

* Espinasse tábornokról, a francia császár új belügyi és biztonsági miniszteréről érdekes tudni, hogy mesterséges pófája van. Egy szép arabs lova volt, melynek naponként a szájból szokott czukrot nyujtani. Valamely napon a ló a czukrot fogaitval möhön elkapni akarván, az édes falat mellé jó darab húst is harapott gazdája polájából. Azóta Espinasse ur mufőpát visel, a mi nagyon alkalmatlan lehet szegénynek.

KÜLFÖLD.

Franciaország. — Mindazon hírek, melyek a magas közigazgatás körében teendő változtatásokról keringtek, úgy látszik, alaptalanok. Valiant tnbeg megmarad a hadügy- s Walewsszki a külügyminiszterségben. De nem tudja senki mire magyarázni, hogy Persigny gróf ismét visszautazott Franciaországba. Az „Independance” ez utazás célját azon kérdések fontosságában találja, melyek ez idő szerint a francia és angol kormány közt tárgyalás alatt vannak.

— Egy párisi levelező szerint a jan. 10-ki merényletnek legközelebbi következménye volna az Ausztria és Franciaország között szorosabban fűződő viszony. Hübner báró, valamint bécsi levelek, egybehangzólag jelentették volna, hogy a bécsi udvar a francia kormány rendszályaival teljesen egyetért. E közlemények Párisban igen jó benyomást tettek volna, s a történt változások jelenségeül veszik, hogy Fould államminiszter és Baroché államtanácselnök febr. 9-kén az osztrák nagykövetnél ebédelték. A párisi levelező innen fejt meg némely megidegítési jelenségeket is Franciaország és Szárdinia közt. Majdnem oly dolgokat hallhatni diplomatikus körökben, mint 1852-ben, s ha az angol szövetség mind ennek daczára fennáll, ez főleg Palmerston lord érdeme.

— A párisi conferentia egybeléptérefoly a legalaposabb készület — a hatalmaknak egyezkedése. Franciaország, és Ausztria közt, mint tudjuk, a viszony megjavult; a dunai fejedelemségek terén enged Franciaország, míg Ausztria a dunahajózás ügyében fogad el Franciaországtól némi módosításokat. A porta is enged ez ügyben. Továbbá Szárdina közeledik a pápa felé, s hogy Ausztria is közeledjék Szárdinia felé, ezen a francia udvar dolgozik. A francia, s a szárd között tehát nincs oly nagy feszültség, mint sokan hitték. Szárdinia rendelt egy falka elfogatást, mutatott tehát szófogadást a francia kívárat iránt. A svájci szövetség se maradt hátra a szófogadásban, s azt határozta, hogy minden Genfben mulató (olasz vagy francia) menekült, ki mesterséget nem üz, internálattik, s e határozat végrehajtására külön biztost küldött ki.

— Egy párisi levelező szerint a párisi népség ez idő szerint oly nyelvet hallhat, a milyent fél-század óta nem hallott. Legfrissebb divat a francia ékes — vagy éketlen szolás mezején. A szövetségesek, a kik kétszer vonultak be Párisba, sokkal gyöngédebben fejezték ki magokat; maga

a nyers Blücher is szelid teremtményként tűnik fel most a párisiaknak. A vidám arczok, miket még láthatni, inkább csak álca. A francziákat két, eddig náluk egészen ismeretlen, tulajdonság szállta meg: a búskomolyság és mélyelműség. Minden körben, minden rétegben ezen hangulat a túlnyomó. A munkások minden idegen ábrázatban kémet gyanítanak. Igen el voltak kényeztetve, s egyszerre csak arról kell meggyőződniek, hogy nem egész fenékg téjfel. Teli beszélték tejüket azzal, hogy a kormány érték tesz mindent, úgy hogy magokat igen is fontos személyeknek kezdték tartani a társadalomban. Most szintén azt hallják, hogy az új repressív törvények érezték, azaz ellenők vannak készíttve, őket majd internálják, Algírba küldik, sal s gyanakodókka lettek, régi jó kedvök elveszték, szomorúak, mint öszszszel a légy, mint roszt vásárja után a varga, s lekonyult fővel sohajtják: Szomorú nap, fekete vásárnap. De a polgárság kedve se sokkal jobb, mint a fogóba esett egeré. Még néhány hete, azt mondták nekik: a legjobb rendben van az ország szénája, minden nyugodt és megnyugtató. És most azt mondja nekik az új belminiszter: mind az csupán szín, hű csalódás, a takaró alatt susorog és ég; oly szép jövődöt álmodtak volt magoknak, állandó, békés legelési, mint megannyi birkák, egy jó pásztor botja alatt, — és most oly busan kell fölébredniek, oly keserű nekik a lejtő a beállott új uton, mind azt kelletvén hallaniok, hogy a jelen helyzet az 1848-hoz hasonló. A mivelt és tudományos életkorokban van a legnagyobb lehangoltság. Tudják, hogy sok van még hátra; de nem tudják, meddig szándékoznak haladni. E körökben a jelen kormány úgy se volt soha népszerű. Az intelligencia egy részének képe olyan, hogy reá nézni is nagy szomorúság. Egy szomorú, két bú, három halálkép.

— A francia hadsereg egy részénél — ha a „Nord”-nak hihetni — nagy az Anglia elleni elkeseredettség, mi abban is nyilatkozik, hogy több oly főtisztek, kik a Bathreddel felvannak ékesítve, e kitüntetés jelvényeit a francia hadügyminiszternek visszaküldték volna; ez azonban azon urakat az angol decoratiók visszavételére rábirta. — Hogy a febr. 13-i csillapító moniteuri czikk a nyugati szövetség iránt megnyugtatta-e a kedélyeket, még nem tudni. Némelyek szerint az öszzeseküvők elleni angol törvényben a párisi kabinet diplomatiai sikert lát, a nélkül, hogy magát annak gyakorlati eredményével kecsgeletné.

— Febr. 10-kén este a császár színházban levén, a katonaság és rendőrség részéről oly erővel kifejtve, minőt Párisban még sohase láttak. Némelyek a jól értesült s az udvarhoz ragaszkodó egyének közöl onnan akarják a dolgot kimagyarázni, hogy jan. 14-ke óta a boulognei ligetben új merényleti kísérlet készült volna, melyről azonban nem volt szabad beszélni, noha (vagy mivel) az hírszerint további elfogatásokat vont maga után.

Anglia. — Az angol alsóház febr. 15-ki ülésében Griffith kérdést intézett Palmerston lordhoz az iránt, hogy vajjon az angol kormány a francia kormányt felszólítja-e arra, hogy a fölliratokra vonatkozó sürgőnyt a „Moniteurbe” beiktassa. Palmerston l. erre nemmel válaszolt, s egyszersmind arra inti a parlamentet, hogy ne kockáztassa a szövetséget Napoleon császár kormányának folytonos megtámadásai által.

— Bernard francia menekült, ki a párisi merényletbeni részvétel miatt vádaltapóba helyeztetett, Londonban befogott. Egyike az 1849-ki hegyipárt legbátrabb tagjainak, mint a „Nat. Ztg.” írja. — Az angol kormány díjt tűzött ki bizonyos Alsop elfogatására, a ki Orsiniékkal czimboraságban állott, s Angliába utazott vissza a merénylet után.

— Kanton dec. 29-kén teljesen az angolok kezében volt. A bombázás tűzvést idézett elő, mely hírszerint a külvárosok egy részét elpusztította. Az ötemeleles pagódon angol és francia zászlók lengegenek.

— Delhiben még mindig foly a zsákmányolás, de lassanként visszatérnek a bennszülöttek. Nana Sahib — mint mondják, — erős csapattal Nagodenál áll és Saugor akarja ostromolni.

Törökország. — Herczegvínából érkezett hírek szerint a raják és törökök utóbbi összeütközésekor a raják részéről 15-en haltak el, a török sebesültek száma 40-re megy, halottaik számát nem tudni. A törökök Zubczt feldúlták, a raják a Zubczi mögötti magaslatokat megszállták. Trebignebe 800 basibozuk vonult be.

Oroszország. — Oroszország rabjobbágság-felszabadítás óriási feladatát kezébe vevén, úgy hiszik sokan, hogy egy tartós békének ennél már csakugyan nem lehet nagyobb biztosítéka. Való ugyan, hogy a nyugat-európai államokban a belreformok majd mindenhol a béke szelleményei voltak; háborúk mindig feltartóztatták a belső fejlődést. Nem így Oroszországban. Mialatt a béke az orosz parasztságot sorsát nem javította, hanem többnyire roszabította, a háború volt az, mely Oroszországban a paraszt-felszabadítás szükségességét tiszta meggyőződéssé emelte; hogy nagyobb sikerrel lehessen jövőben háborukat folytatni, e célból készült ott elő a felszabadítást, valamint a vasutak építésében e célt tartják szemük előtt, s éppen a harczius párt az Oroszországban, a panszláv, mely ezen rendszálynak leginkább örül, legbuzgóbban hódol. Jó ezt a béke édes élvezete közt el nem feledni.

— Végre a moszkvai kormányzó ság nemessége is kinyilatkoztatá készségét, a rabjobbágság eltörlését előkészíteni. Ekkor csak egy terület nemessége vonatkozott, s ez a vladimiri.

Németország. — Figyelemre méltó Poroszország herczegének a febr. 8-án adott diszebed alkalmával mondott toaszja. Előbb a porosz királynő, valamint az angol királynő egészségeért iván áldomást, második toaszja a Poroszország és Nagybritannia közti szerencsés szövetségnek s az ujon egybekelt magas párnak szolt. Nevezetes jelenség az is, hogy a Kreuzzeitung-párt is angol szövetség felé kezdett hajlani; okos a tokos.

UJ POSTA

— Egy Bombayból jan. 23-káról Londonba érkezett hivatalos sürgöny jelenti, hogy Outram háromszor támadott meg, de az ellenséget háromszor vert vissza s maga kevés veszteséget szenvedett. Campbell új győzelmet vívott ki. Az angol csapatok egyes hadoszlopokban húzódnak az országon keresztül s a föllázadt vidékeket lassanként kitűnőbb csaták s nevezetes veszteségek nélkül csilapítják le.

A angol alsóház 18. és 19-ki ülésében folytatták az indiai bill fölötti vitákat. A szavazatok közül 348 volt a bill első felolvasása mellett, 173 ellene.

— Bernártnak Londonban történt befogatása úgy hiszik a párisi pernek elha-

lasztását is maga után vonandja, a kormány beakarván várni, mely fölvilágosításokat hozand a londoni tárgyalás. Bernard elfogatása Angliában jól esett a párisi udvarnak, csak a jó példért is, melyet majd híven követnek kisebb államok is, mert a szavak oktatnak, a példák pedig kényszerítenek. A francia kormány állítólag már ki is fejezte köszönetét Palmerston készségeért egy jegyzékben.

Persigny gróf falusi jószágára utazott, oly időben, mely se a politikai, se az astronomiai naptár szerint nem látszik ilyes üzleti utazásra alkalmasnak. Miért nincs a gróf jelenleg Londonban? mert nem akarják, hogy ott legyen.

A „Moniteur“ még mind folytatja az adresek, mint Napoleon iránti szerelemnyilatkozatok közlését, hanem Angliát nem bántja többé. Anglia megtett Franciaország iránt annyi szolgálatot, mint léviszonyai között tehetett; sokkal is többje van ugyan Angliának, de nem tehet róla, hogy a francia izlés más izü konyhákhoz van szokva. Morny gróf is a repressiv törvényre vonatkozó beszédjében szelidebb hangon énekel, mintha valamely nagy mesztől néhány nap óta órát vett volna. Ő szentül hiszi, hogy se az orleanistáknak, se a legitimistáknak nincs jövőjük, s ugy látszik szeretné, ha azok is azt hinnék, s egy tojáshejbe szorulva csatlakoznának a jelen rendszerhez. Beszédjéből azon meglepő közlést is vesszük, miszerint számtalan titkos társulat várva-várta a jan. 14-ki merénylet sikerülését, s jól tudták előre, hogy az nap valami történendik. Morny

a merénylettel indokolja a szigorú rendszabályokat, a „Moniteur“ meg azt mondá, hogy már régebben voltak tervezve. Igaza lehet mind a kettőnek. A régi tervet jan. 12-ke érlelte meg. Aztán az érett ész nem egy napi munka.

— Keresztély dán herczeg a párisi udvarnál szívélyes fogadtatásban részesül. Ő értekezett is a császárral, kinek emlékeztetése hozá, hogy Franciaország régtől fogva Dánország frigyese és oltalmazója volt. A császár nagy nyájason viszonozá, hogy kormánya ezen érzelmekhez hű is maradand. Azonban míg e kérdés tisztán német jellemet megartatandja, addig Franciaország nem fog beavatkozni. Egészen más, ha a Bund elfogadná Hannovera indítványát, mely szerint a szövetségi határozatok teljesítéséig a dán kormány a holstein-lauenburgi hgségekből semmi új intézkedést nem tehet. A Bundnak nem is látszik kedve valamely merészebb határozat által élénkebbé tenni az ügyet, nehogy alapossági hírt veszélyeztessen.

— A brabanti herczegnő Brüsselen febr. 18-án szerencsésen egy herczegnőt szült.

— Stambulban, mint febr. 13-án írják, még mindig nagy hideg, s hó uralkodik. Fensőbb rendeletek következtében két millió ooca szén van utban a főváros felé.

Bécsi börze. — Február 20-dikán. Erdélyi urbéri papir 79. Magyar urbéri papir 80³/₄. Nemzeti kölcsön 85¹⁵/₁₆. Arany 8 (darabja 4 frt 51⁶/₁₀ kr) Ezüst 5¹/₂.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárptólási tőke-utalványozás.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. szék utján dec. 19-ről 1857. Török Károlynak szépmézei birt. után 8 ft 38 kr, — gr. Teleki Jánosnak adamosi, dombói, kincsi, karácsonfalvi, balástelki, vámos-udvarhelyi, szász-örményesi, szász-csávási birt. után 26943 ft 30 kr, — János Roszálának oláh-kocsárdi, zágoni birtoka után 1582 ft 35 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók 1858. martius 20-ig. Tárgyalási nap maj. 20-ka d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. megyei törv. szék utján id. b. Bruckenthal Józsefnek nucsedi b. u. 5242 ft 27 kr, — b. Rauber Károlynak f. rákosi b. u. 6421 ft 55 kr. — Turi Róznak hidegvizi, mihályfalvi b. u. 440 ft 16 kr, — Gáspár Susának

mohai birt. után 1898 ft 26²/₄ kr, — gr. Tholdy Kátnak peteki birt. után 12722 ft 10³/₄ kr, — gr. Kemény Samunak datki, pálosi, hidegkuti birt. után 20160 ft 16³/₄ kr, — gr. Béli Istvánnak bodolai, nyieni, markosi birtoka után 13317 ft 31¹/₄ kr, — b. Rauber Nándornak f. rákosi birtoka után 2649 ft 34¹/₄ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók f. e. mart. utójáig. Tárgyalási nap maj. 25, 28, jun. 4 és 8-ka d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján dec. 12-ről 1857. b. Löwenthal Károlynak szászpénteki birtoka után 27353 ft 10³/₄ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók f. e. mart. 27-ig. Tárgyalási nap maj. 28-ka d. e. 9 órakor.

A károlyfejevári cs. k. megyei törvényszék utján dec. hó 29-ről 1857. a nagy-enyedi reformatum collegiumnak magyar-becei,

szabad-erdői, miriszlói, közéborbói, m. sz. királyi f. enyedi musinai, divódi tövisi, heningfalvi b. után 82582 ft 3³/₄ kr, — Janky Antal özvegyének laportoni, forrói, iszlaki, tordosi birt. után 2227 ft 30 kr, — b. Rosenfeld Amáliának kis ludosi, örményszéki, oláh bogáthi b. után 1014 ft 26¹/₄ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók idei mart. 30-ig. Tárgyalási nap maj. 8-dika délelőtt 9 órakor.

A szászvárosi cs. k. megyei törvényszék utján dec. 19 és 29-ről 1857. id. Hernya Istvának galaczi, fűszési birtoka után 865 ft 29 kr, — Dobay György örökösének algyógyi, gyalvári, nyirmezsi, bozosi, csikmói, vörmagai birt. után 10575 ft 12³/₄ kr, — Vincze Márton örökösének kistóli birt. után 114 ft 15 kr, — ddo Vincze Imrének 127 ft 15 kr, — Sándor Berta gr. Was Ádámának guraszádi, kimpuri, kím-

penyi, szurduki, runksori, kamarsinesdi, vikai, strétyei, guraszádi, bradazeli, alsó boji, pusztakaláni, bosoródi, bucsumi, bunyilai, f. nádasdi, hosdói, kistóli, nagy-oklosi, k. oklosi birtoka után 25647 ft 53³/₄ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A köv. beadandók apr. 15-ig. Tárgyalási napok június 18, 21, 23 d. e. 9 órakor.

A maros-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék utján dec. 29-ről 1857. Csáki Borbárának heturi birt. után 266 ft 40 kr, — Miklósi József örökösének zágori birtoka után 83 ft 30 kr, — Dóza Istvánnak balástelki birt. után 146 ft 33³/₄ kr, — Toroczky Sándornak kundi birt. után 1217 ft 49¹/₄ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók apr. 10-ig. Tárgyalási nap jun. 10. d. e. 9 órakor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(374) (1—2) **Haszonbéri hirdetés.**

Gróf Toldalagi Ferenc cs. k. kamarás urnak M.-Vásárhelyi kerületébe kebelezett korondi és szovátai birtokai a folyó évi aprilis hó 24-kén kezdve hat egymástán következő évre haszonbérbe adandók. E birtokokhoz tartoznak e következők:

1. A korondi savanyúvíz kutja körüli vendégszobák, vendéglő és ujonatan épített fürdőház, a sós és ásványos vizű hideg fürdővel, és ezekhez tartozó minden alkalmatosságokkal együtt.
2. Korcsomárlási jog a savanyúvíz kut kerületében és a Korond helységében fekvő korcsomaházakban, s a korondi három országos sokadalom ideje alatt.

3. Korondi tizenkét belső teleknek taxája.
4. Legeltetési jog a helység határában, és ahoz tartozó nagy kiterjedésű havasokban, erdőkben, az erdőles szabad használatával együtt.

5. Négy kis lisztelő malom.
6. Két fűrészmalom jövedelmének egyötöde, Korond helysége határában.

7. A korondi határon 10 hold szántó, 141 h. kaszáló, 46 h. legelő, a birtokiv szerinti kimutás szerint.

8. A szovátai korcsma és korcsomárlási jog.

9. Szovátán egy belső telek taxája, 8 hold szántó, 29 hold kaszáló s kert, a legeltetés és erdőlés jogával együtt, az illető birtokiv szerint.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni, s a haszonbéri feltételeket is megtudhatni bérmentes levelezés utján M.-Vásárhelyi Dóza Elek jogtudor utól folyó év aprilis 10-ik napjáig.

(373) (1—3)

Egy tapasztalt és elég cautioval bíró gazda ajánlkozik nagyobb szerű birtokot, uradalmat fixa administatorra úgy átvenni, hogy három évi tiszta jövedelmének középszámítását évenként meghatórva, pontos számadás mellett administralja, s az azonfelül bejövő jövedelmeknek felit magának fátársága díjúl s fizetésúl megtartassa. — Bővebb felvilágosítást ad Stein kereskedése.

(372) (1—3) **Jelentés.**

Hidutca 281 szám alatt földszint 1-ső ajtó elfogadtatnak a francia nyelv alapos megtanulására fiú és leány-gyermekek 10 éven felül, napoként egy óra, egy hóra 6 ft pengő díj mellett. Ugyanott lehet rendelkezni illő díjért okiratokat magyar és deák nyelvből német nyelvre áttenni, szintugy az angol, francia és olasz nyelvből is magyar és német nyelvre.

(371) (1—1)

Több tekintélyes mezei gazdaságnál gyakorlatilag magát kiképezett, és jó ajánló-levelekkel ellátott egyén, egy algazdai állomás elfogadására ajánlja magát, bővebb értesítést vehetni Kolozsvárt a b. király-utczában 17 sz. alatt i háznál.

(370) (2—2)

Ház-eladás

E folyó 1858-ik évi martius 6-án délelőtt 10 órakor Kolozsvárt a belső-szénutczában 130 számú, a piacchoz közel és terüh nélkül levő ház köz-árverés utján el fog adatni. A ház két utczára rug, egész kiterjedésében cseréppel fedett, van benne a felső emeleten 6 szoba, 1 előszoba, konyha, éleškamara; földszint 2 szoba, konyha, éleškamara, egy külön emelet és rostélyos ablakkal ellátott gabona raktár, több rendbeli fakamara, 3 székérre való szekér-szín, 8—10 lóra való istálló, és 14—15 hordóra való pince.

A ház ára részenként 6 év alatt fizethetőle. A közelebbi feltételeket megtudhatni a tanács elnökségénél.

Kikiáltási ár tíz ezer rft ezüstben.

(369) (3—3)

A külső-középutczai tizedbe 2. sz. alattiugy-nevezett Toplerfele vendéglő több évekre bérbeadó, értekezhetni b. k. utczai tizedbe 480 szám alatti telken Lukács Ferencznel.

(337) (8—18)

KÖLCSÖNT

gyorsan s jutányosan erdélyi birtokra is eszközöl

Schehnert Nándor

több magas családok ügyigazgatója. Lakik Bécsben, Schullergasse 403 sz. alatt.

(139) (5—5)

Kolozsvárt, STEIN JÁNOS bizományában, éppen most jelent meg, s általa minden hiteles könyvtárban megrendelhető:

ZANDIRHÁM.

Szekely hősköltemény.

Irta DÓZSA DÁNIEL.

A műnek tartalmát képezi egy történelmi levél a szekely nemzet összerakozatáról; s rövid értekezés a versezet mértékréndszéről. Maga a főmunka tizenkét költemény zakra van osztva u. m. I. A RABONBÁNK TORNÁJA. II. JOLÁN. III. A RABONBÁNK TORNÁJA. IV. ADORJÁN ALMA. V. A PÁLYADAL. VI. AZ ÖRÖNGÖZŐ ZOA. VII. A SZÉP BISEN NŐ. VIII. A SZÁZADI KOPONYA IX. ÖRLECE VÁRA. X. ZABRÁN DALA. XI. ZOA H RE. XII. A NEMERE SELE.

A tiszta apró petit betűkkel 320 lapra terjedő s izletes kötetbe fűzött könyv ára 2 forint pengő p.

(364) (2—3)

Eladó gyümölcsös.

Kolozsvár BLÉTFŐ nevű szőlőhegyében a középlebben a Nemesságyi híres gyümölcsöséhez közel napkeletfelé van egy szép kiterjedésű eladó gyümölcsös. Van benne 12 nemes szilva u. m. reine-Claude, sárga mira belle, olasz, Rákóczi sat 8 termésbe indult nemes almafa-oltvány, 3 ifjú diófa, nagyfele és vékony héjú, 12 cse-

resnyefa a leghiresebb válfajoktól u. m. Bánffy Pál, Lauerman, Róza, folyfalvi, disznódi cseresznye, 9 darab résztan augusztusi, résztan francia barackfa, két birskörtefa, hatvanhet n körtefa három szabályos sorban, s között: D'Argenson, Manna Colmar, ambra, izembart, pergamenek, király, buzával érő s a többi: a gyümölcsösök egyik felét veresszőlő, alól és más oldalról 6 válfajú egres szegelyezi. Mind ez Kolozsvár egyik legjeleseb pomologusa 20—25 évi szorgalmának és költségének eredménye. Egy emberi élet kell, míg valaki ily gyümölcsösöt állít, s mennyi költség s mily kitaró fáradság! A fák mind a legerőteljesebb korban vannak. Bővebb értesítést ad Stein János ur.

(344) (1—1)

Egy nézet POPP fogorvos

ANATHERIN SZÁJVIZÉRŐL.

Kimondva Bonté Gyula, boroszlói levelező állat, szeptember, 1855.

Orvosi egyleteink és köreinkben, a hol oly sok titkos szer fölött töretik palcza, bécsi fogorvos Popp ur (Goldschmid-Gasse, nro 604) Anatherin szájvíze illő méltánylásban részesült. Hatásáról itt Boroszlóban, a hol az több tekintélyes orvos által megvizsgálatott és használata ajánlatott, szép példákat láttunk. Mig oly sok más száj- és fogszerek, csak mint a nyerszkedés és úzerkedés kinövése tekintetnek; az Anatherin-szájvíz minden szájkörtő által ugy tekintetik és ajánlatik, mint egy ésszerű és vegytani alapelveken szerencsésen szerkesztett száj- és fogszér. Általában minden ily nemű ausztriai gyártmányok solidabb jellemmel bírnak, s épp ez által tartósabb hitelt is vívnak ki.

Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznel. Brassóban: Hoffmann J., Nedelkovics N. M., Johan fiai, Nagyszebenben: Zöhner, Nedelkovits György. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Büchler, Krémer S. N.-Váradon: Janky J., Huzela. Fogarason: Nehrer. Fejérvárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Várhelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvárosban: Leonhart J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Debreczenben: Bezler gyógyszerész uraknál.